

A woman with long dark hair, wearing a black face mask and a black dress with a decorative neckline, is reaching her right arm upwards. She is positioned in the lower half of the frame. The background is a dark, starry night sky with scattered orange and yellow clouds or nebulae. The overall color palette is dominated by dark tones and warm, glowing orange and yellow highlights from the celestial elements.

LA *Forza* DELLE *Stelle*

PROGRAMBOK | KÄSIOHJELMA

La Forza delle Stelle

– *Ett unikt konstnärligt forskningsprojekt
där 1600-talet och 2020-talet möts*

PÅ 1600-TALET trodde man att musiken hade kraft att beröra lyssnaren direkt genom kroppen: musiken påverkade balansen mellan kroppsvätskorna och därmed de mänskliga känslorna. Syftet var att förmedla det känslomässiga innehållet av vokalmusikens texter på ett sätt som var så förståeligt och berörande som möjligt, och detta gällde inte bara sågnarna utan också instrumentalisterna. Precis som vokalmusik så förmedlar även instrumentalmusik emotionella betydelser och när musikerna själva känner de olika effekterna av musiken så kan de också bättre förmedla den till publiken.

I projektet La Forza delle Stelle har man arbetat med ovanstående principer i åtanke. Målet med den konstnärliga forskningen

har varit att undersöka hur utvalda icke-standardiserade, tvärkonstnärliga arbetsmetoder påverkar individens konstnärliga uttryck samt hur slutresultatets bakgrundsarbete (uppförandet av serenatan) påverkar musikernas motivation och individuella utveckling. Resultatet är ren unik och enastående produktion där 1600-talet och 2020-talet möts i konstnärlig forskning genomförd av idag samtida finländska barockmusiker och barockmusikstuderande.

Att utbildningarna och FUI-verksamheten kan samspela i produktioner som La Forza delle Stelle är oerhört viktigt för våra institutions kvalitativa utveckling och relevans. I utbildningarna uppstår forskningsfrågorna och genom projektverksamheten kan vi söka svaren och realisera projekten.

Varmt välkomna till La Forza delle Stelle!

THERESE SUNNGREN GRANLUND

*Forskningsledare
Institutionen för konst och kultur*

La Forza delle Stelle

– *uniikki taiteellinen tutkimusprojekti,
jossa 1600-luku ja 2020-luku kohtaavat*

1600-LUVULLA uskottiin musiikin voivan koskettaa kuulijaa suoraan kehon kautta: musiikki vaikutti ruumiinnesteiden tasapainoon ja siten tunteisiin. Tarkoitus oli välittää vokaaliteosten tekstien tunnesisältöä niin ymmärrettävästi ja voimallisesti kuin mahdollista, eikä tämä koskenut vain laulajia vaan myös soittajia. Sekä laulu- että tekstitön soittinmusiikki ovat täynnä emotionaalisia merkityksiä, ja kun muusikot itse tuntevat musiikin eri affektit, voivat he liikuttaa kuulijoitaankin vahvemmin.

La Forza delle Stelle-projektissa on työskennelty edellä kuvattujen periaatteiden mukaisesti. Taiteellisen tutkimuksen tavoitteena on ollut tutkia sekä sitä miten totutusta poikkeavat monitaiteelliset työskentelytavat vaikuttavat esiintyjien taiteel-

liseen ilmaisuun, että miten serenatan esitykseen valmistamisessa tehty taustatyö vaikuttaa muusikkojen motivaatioon ja yksilölliseen kehitykseen.

Lopputulos on ainutlaatuinen produktio, jossa 1600-luku ja 2020-luku kohtaavat taiteellisessa tutkimuksessa, toteuttajinaan nykypäivän suomalaiset barokkimuusikot ja barokkimusiikin opiskelijat.

Koulutusohjelmien ja TKI-yhteisön vuorovaikutus La Forza delle Stellen kaltaisissa tuotannoissa on suunnattoman tärkeää instituutiomme laadullisen kehityksen ja merkityksellisyyden kannalta. Hanketoiminnan avulla voimme etsiä vastauksia koulutusohjelmissa esiin nouseviin tutkimuskysymyksiin ja mahdollistaa projektien toteuttamisen.

Lämpimästi tervetuloa La Forza delle Stelleen!

THERESE SUNNGREN GRANLUND

*Tutkimuspäällikkö
Taiteen ja kulttuurin yksikkö*

Serenatan *La Forza delle Stelle* i YH Novias tappning

UNDER LÄSÅRET 2020–21 har barockmusik-utbildningarna vid Yrkehögskolan Novia arbetat med Alessandro Stradellas serenata *Il Damone – La Forza delle Stelle*, till Sebastian Baldinis libretto. Verket görs som en normal föreställning, men med anledning av coronarestriktionerna har verket spelats in på video och publiceras 7.5.2021.

En serenata är en scenisk föreställning, utan en handling som skulle framskrida liksom i en opera. Istället kan librettot behandla ett exempelvis filosofiskt tema. De musikaliska elementen, sångsolister och orkester, recitativ och arior, är ändå likadana som i en opera. Vi har närmat oss verket genom en konstnärlig forskningsprocess där vi tagit till oss den kulturhistoriska bakgrunden, barockens affektteori och dess mångfacetterade användning idag. På 1600-talet ansåg man att musiken hade en kroppslig inverkan på åhöraren; kroppsvätskornas och därmed de mänskliga känslornas balans påverkades. Avsikten med vokalmusik var att förmedla det emotionella innehållet så begripligt och övertygande som möjligt. Detta skulle upplevas även hos sångare och instrumentalister. Även i instrumentalmusik, utan text, skulle man påverka lyssnaren emotionellt på flera olika sätt. Man såg att instrumentalister och sångare skulle uppleva

dess emotioner (affekter) för att kunna förmedla dem till åhöraren.

För att närma oss verket ur denna historiska synvinkel, har vårt projekt utgått ifrån det egna instrumentet men alldeles särskilt ifrån textens uttryck, rörelse och förkroppsligande. Under läsårets gång har vi arbetat med Stradellas serenata utgående från rörelseimprovisation, harmonilära, italiensk poesi och dess inverkan på musikens artikulation och fraser. Vi har även behandlat temat teoretiskt under föreläsningar och tagit till oss barockens bildkonst på ett förkroppsligat vis. Allt detta har vi integrerat med vårt eget musicerande, enskilt och i grupp. Som lärare under hela projektet har fungerat YH Novias lektorer Kajsa Dahlbäck, Aira Maria Lehtipuu och Petteri Pitko. Regissör-koreograf Jani

Sunnarborg samt dansare Anna Mustonen och cembalist Marianna Henriksson har medverkat som instruktörer.

Serenatan *La Forza delle Stelle* tonsattes i Rom under drottning Kristinas tid där, i hennes akademiska cirkel på 1670-talet. Drottningen inverkade på tonsättningsprocessen, på verkets instrumentering och dess filosofiska bakgrund. Hon skrev även delar av librettot. Kärleken som tema var viktig för henne både ur akademisk och personlig synvinkel. Hennes dubbla roll som kvinna och regent klingade illa med denna tids normer och hon sökte sin plats i kärlekens labyrinter under hela sitt liv. Musikhistoriskt är det även intressant att *concerto grosso*-kompositionsstilen började användas precis under denna tid, vilket kan höras i verket.

VERKETS
REGISSÖR-
KOREOGRAF JANI
SUNNARBORG
BERÄTTAR OM
SKAPANDE-
PROCESSEN
KRING LA
FORZA DELLE
STELLE:

*För länge sedan ritade en av mina lärare en cirkel i min notbok. Med den ville läraren demonstrera gravitationskraftens inverkan på punkten ute på cirkelns yttre omkrets. Så verkar även takten, musikens tidsmätt. I arbetet med *La Forza delle Stelle* har vi med musikerna undersökt i hurudant nära förhållande text, musik och rörelse kan vara. Vi har studerat 1600-talets dramatiska och komiska gester, sinnesrörelsers filosofi och tagit intryck av historiska dansstiler, bildkonst och popmusik. Nu, 25 år senare, tänker jag fortsättningvis på denna cirkel, men nu även i handens och hela kroppens rörelse. Den fungerar likadans som planeternas omloppsbanor, där eviga stjärnor försätter sin oavbrutna rörelse medan vi suckar, gläder oss och lider i kärlekens labyrinter.*

Novian lumoava barokkiteos *La Forza delle Stelle*

AMMATTIKORKEAKOULU NOVIAN barokki-koulutusohjelma on valmistanut luku-vuoden 2020–21 aikana säveltäjä Alessandro Stradellan ja libretisti Sebastiano Baldinin serenatan *Il Damone – La Forza delle Stelle*. Teos toteutetaan kuin normaali esitys, mutta koronatilanteen vuoksi se on yleisötön ja videoidaan Schauman-salissa Pietarsaareissa 18.4.2021. Video tulee kokonaisuudessaan esille Novian internet-sivulle sekä Facebook-sivulle 7.5.2021.

Serenata tarkoittaa näyttämöteosta, jossa ei varsinaisesti ole juonellisesti eteneviä tapahtumia. Sen sijaan libretto käsittelee keskustelun keinoin esimerkiksi filosofista teemaa. Musiikilliset elementit, laulusolistit ja heitä säestävä orkesteri, resitatiivit ja aariat, ovat kuitenkin *La Forza delle Stellessä* samat kuin oopperassa. Novian produktiossa teosta on lähestytty taiteellisenä tutkimusprosessina, jossa on perehdytty sen kulttuurihistorialliseen taustaan, barokin affektiteoriaan ja sen moniulotteiseen soveltamiseen nykyajassa. 1600-luvulla ajateltiin musiikilla olevan voimaa vaikuttaa kuulijaan kehollisesti: se vaikutti ruumiinnesteiden tasapainoon ja siten inhimillisiin tunteisiin. Vokaalimusiikin tarkoitus oli välittää tekstin emotionaalista sisältöä mahdollisimman vaikuttavalla ja ymmärrettävällä tavalla. Yhtä lailla tekstittömän instrumentaalimusiikin piti

pyrkii vaikuttamaan kuulijoihin affektien avulla. Vaikutus tuntui myös musisoidessa laulajissa ja soittajissa, ja heidän piti kokea nämä samat affektit kytäkseen välittämään niitä yleisölle.

Tämän historiallisen näkökulman takia serenataa on lähestytty tavanomaisesta näyttämöteoksen harjoittelusta poiketen niin, että sekä soittajat että laulajat ovat työstäneet musiikkia paitsi omien instrumenttinsa, myös tekstin ilmaisun, liikkeen ja kehollisuuden kautta. Vuoden aikana Stradellan serenatan parissa on työskennelty käyttäen apuna liikeimprovisointia ja harmoniaoppia, italiankielistä runoutta sekä sen vaikutusta musiikin artikulaatioon ja fraseeraukseen. Lisäksi on opiskeltu barokin ajan kuvataidetta kehon avulla ja integroitu tätä kaikkea luentojen taustatietoon ja omaan musiikintekemiseen sekä yksin että ryhmässä. Prosessin aikana ovat kouluttajina toimineet Novian lehtorit Kajsa Dahlbäck, Petteri Pitko ja Aira

Maria Lehtipuu. Ohjaaja-koreografi Jani Sunnarborgin lisäksi tanssija Anna Mustonen ja cembalisti Marianna Henriksson ovat kouluttaneet esiintyjä.

Serenata *La Forza delle Stelle* sävellettiin Roomassa Kuningatar Kristiinan akateemisessa piirissä 1670-luvulla. Kristiina vaikutti sävellysprosessiin, teoksen instrumentaatioon ja filosofiseen taustaan sekä kirjoitti osia sen tekstistä. Rakkauden teema oli hänelle tärkeä sekä akateemisesti että henkilökohtaisella tasolla. Hänen kaksoisroolinsa naisena ja hallitsijana sopi huonosti aikakauden valmiisiin malleihin. Kristina haki läpi elämänsä omaa poikkeuksellista paikkaansa kumppanuuden ja rakkauden labyrinteissa. Musiikinhistoriallisesti on myös mielenkiintoista, että *La Forza delle Stelle* on yksi ensimmäisistä concerto grosso -muotoon kirjoitetuista teoksista.

TEOKSEN
OHJAAJA JANI
SUNNARBORG
KUVAA LA
FORZA DELLE
STELLEN
LUOMIS-
PROSESSIA:

Muoin eräs arvoisa opettajani piirsi nuottikirjaani ympyrän. Sillä demonstroitiin painovoiman vaikutusta kappaleen liikkeen nopeuteen ympyrän kehällä. Näin toimisi myös tahti, musiikin aikamitta. Tässä La Forza delle Stellen ohjauksessa olemme yhdessä muusikoiden kanssa tutkineet, kuinka läheisessä yhteydessä teksti, musiikki ja liike voivat olla. Olemme tutkineet 1600-luvun dramaattista ja koomista elekieltä, sielunliikkeiden filosofiaa, ja ottaneet vaikutteita historiallisista tanssityyleistä, kuvataiteista ja pop-musiikista. 25 vuotta myöhemmin ajattelen yhä tuota ympyrää, mutta nyt myös käden ja kehon liikkeessä. Se toimii samoin kuin planeettojen kiertoradat, joilla ikuiset tähdet jatkavat loputonta liikettään kun huokailemme, iloitsemme ja kärsimme rakkauden labyrintissä.

Medverkande/ Kokoonpano

Sångare/Laulajat

Veera Hirvaskero, *Damone*

Päivi Kantola, *Damone*

Johanna Palmiola, *Clori*

Heidi Åberg, *Clori*

Jenna Suvanto, *sopran 1 / sopraano 1*

Astri Liavåg, *sopran 2 / sopraano 2*

Aamu Pulkkinen, *alt/altto*

Jacob Waselius, *tenor/tenori*

Sampsa Vanhala, *bas/basso*

Orkester/Orkesteri

CONCERTINO PRIMO

Aira Maria Lehtipuu, *konsermtästäre/
konserttimestari*

Linda Hedlund, *II violin / II viulu*

Lauri Pulakka, *cello/sello*

Eero Palviainen, *teorb/teorbi*

Naoko Ichihashi, *cembalo & orgel/urut*

Jan Sandvik, *cembalo & orgel/urut*

CONCERTINO SECONDO

Anssi Koskela, *I violin / I viulu*

Irina Kim, *II violin / II viulu*

Tähti Oksanen, *cello/sello*

Kirsti Manninen, *cembalo & orgel/urut*

Johanna Tilus, *cembalo & orgel/urut*

CONCERTO GROSSO

Timo Holopainen, *violin/viulu*

Torsten Tiebout, *violin/viulu*

Eija Laru, *altviolin/alttoviulu*

Anna-Maija Rousselle, *altviolin/alttoviulu*

Julius Pyrhönen, *kontrabas/kontrabasso*

Musikalisk ledning / Musiikin johto:

Kajsa Dahlbäck

Aira Maria Lehtipuu

Petteri Pitko

Regi/Ohjaus:

Jani Sunnarborg

Finansiärer/Labjoittajat

Svenska
kulturfonden

HARRY
SCHAUMANS
STIFTELSE

Eugène, Elisabeth
och Birgit Nygréns
stiftelse

Samarbetspartners/Yhteistyökumppanit

schauman | SALEN
SÄLL
HALL

Centria
AMMATTIKORKEAKOULU

YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA

ALESSANDRO STRADELLA (1639–1682)

★ *Il Damone ovvero
La forza delle stelle*

LIBRETTO: SEBASTIANO BALDINI

★ *Damone eller
Stjärnornas makt*

ÖVERSÄTTNING: TOVE DJUPSJÖBACKA

★ *Il Damone eli
Tähtien voima*

SUOMENNOS: SIRPA HIETANEN

I. SINFONIA

2. RECITATIVO

Damone

Or che il mondo ristaura
il ciel coll'ombre sue, co' suoi
sereni, o Clori anima mia,
vieni, deh vieni qui per brevi
momenti a prender l'aura; l'aura
mi tempererà l'esterno ardore,
ma temprar non saprà le
fiamme al core.

Clori

Eccomi a te da presso.
O idolo adorato, io benedico il
fato che d'esserti vicina or m'ha
concesso.

Damone

Di questo giorno l'ore in qual
cura impiegasti? Un pensier del
tuo core a me, felice me, se tu
donasti? N'avesti rimembranza
ma con quella pietade che deve
al mio servir la tua beltade?
Gran tiranno d'amore è
lontananza.

3. ARIA

Damone

Miri mai di me chi sia
più costante e più fedele?
Sii pietosa o sii crudele,
sei pur cara all'anima mia.
Quanti sospirano
per la tua beltà,
indarno aspirano
alla mia fé, che paragon non ha.

I. SINFONIA

2. RECITATIV

Damone

Då himlen nu svalkar världen
med skuggor och ljus, o Clori,
min kära, kom och andas in
luften en stund; luften svalkar
min yttre brand men kan inte
dämpa elden i hjärtat.

Clori

Här står jag vid din sida, min
käraste som jag tillber så, jag
välsignar det öde som gjort
det möjligt att vara nära dig.

Damone

Denna dags timmar hur har
du använt dem? Skänkte väl
ditt hjärta en tanke till lyckli-
ga mig? Mindes du alls, med
medlidande hur din skönhet
påverkar mig? Kärlekens stora
fiende är att vara långt borta.

3. ARIA

Damone

Se på mig, har du väl sett någon
lika oföränderlig och trogen?
Visa medlidande eller grymhet
men alltid håller jag dig kär.
Även om så många suckar
över din skönhet, förgäves
försöker de, min trohet har
ingen like.

I. SINFONIA

2. RESITATIIVI

Damone

Nyt kun taivas virvoittaa
maailmaa varjoillaan ja valol-
laan, tule, rakas Clori, hetkeksi
nauttimaan raittiista ilmasta;
se tyynnyttää kiihkoani, mutta
ei sydämeni liekkejä.

Clori

Tässä olen, vierelläsi, rakkaani,
palvottuni. Siunaan kohtaloa,
joka ansiosta saan olla
lähelläsi.

Damone

Mitä puuhailit tänään päivän
mittaan? Ajattelitko minua
onnellista mielessäsi?
Muistitko ehkä myötätun-
toisesti, miten kauneutesi
minuun vaikuttaa? Välimatka
on rakkauden vihollinen.

3. AARIA

Damone

Oletko koskaan nähnyt toista,
joka olisi yhtä uskollinen ja
vakaa? Oletpa armollinen tai
julma, olet silti minulle rakkain.
Vaikka monet huokailevat
kauneutesi lumoamina,
turhaan he yrittävät, minun
uskollisuuteni on ylivoimainen.

4. RECITATIVO

Damone

Vadan del loro incendio altri superbi, pur che tutto il tuo foco a me riserbi.

Clori

O trascorsi momenti che l'alma mi beaste, ne' miei spirti languenti vicino il mio Damon voi mi formaste : quanto rimiro o sento mi si cangia in contento. Viene il tuo volto alla mia mente appena, ch'a legarmi viepiù divien catena.

5. ARIA

Clori

Sospiri quanto sa un fido cor per me, un guardo non avrò, ch'il mio gioire è il sospirar per te. Non può, non sa, non vuole adorare il mio core altro ch'un sole : quel sol tu sei. Sempre sarà la mia gloria ch'Amor per te s'abbia di me vittoria.

6. RECITATIVO

Damone

Dir che per te mi struggo è poco, almeno mi fosse dato aver più cori in seno: ché, se mille n'avessi, a tue vaghe pupille che bel vanto sarebbe offrirle mille !

4. RECITATIV

Damone

Låt de andra förgås i sina lågor, om blott din glöd tillhör mig.

Clori

Stunder har flutit förbi, min själ har fyllts av lycksalighet, och sorgmodighet har trollats bort vid min Damons sida: allt jag ser och känner blir till förnöjsamhet: Knappt närmar sig ditt ansikte mitt, så flätas vi allt tätare samman.

5. ARIA

Clori

Det kvittar hur många gånger någon troget suckar för min skull, inte en blick ger jag denne, för min enda lycka är du. Mitt hjärta varken vill eller kan dyrka någon annan sol, än den sol som är du. Och alltid ska jag glädjas åt att jag lät mig besegras av din kärlek.

6. RECITATIV

Damone

Att säga att jag förgås för dig är så lite, hade jag blott flera hjärtan i mitt bröst: för hade jag tusen av dem skänkte jag dina sköna ögon med glädje alla tusen!

4. RESITATIIVI

Damone

Palakoot kaikki kiihkossaan, kun vain sinä säästät hehkusi minua varten.

Clori

Hetki on seurannut toistaan, sieluni on täytynyt onnesta ja kaihoni on kadonnut rakkaan Damonini rinnalla: Kaikki mitä näen ja kuulen saa mielessäni onnen merkit. Kun kasvosi nousevat mieleeni, tunnen liit-tyväni sinuun yhä vahvemmin.

5. AARIA

Clori

Huokailkoon kyllikseen uskollinen ihailijani! En vilkaisekaan häneen, koska sinä olet ainut iloni. Sydämeni ei voi eikä halua palvoa muuta kuin aurinkoaan, sinua. Riemuitsen ikuisesti siitä, että rakkaus sinuun voitti sydämeni.

6. RESITATIIVI

Damone

Ei riitä, kun sanon riutuvani lemmestä sinuun! Olisipa minulla monta sydäntä; jos niitä olisi tuhat, ihanien silmiesi vuoksi sykkisi tuhat sydäntä!

Clori

Piovan le più benefiche influenze sopra del capo mio tutti i pianeti: non curo influssi lieti, non bramo, no, felicità; desio solo il tuo cor, pur ch'il tuo cor sia mio.

7. ARIA

Damone

Quante stelle nel ciel rimiro, con tant'occhi vorrei mirarti; con due luci sol vagheggiarti non è pregio del mio martiro.

8. RECITATIVO

Damone

Io prego e nel pregar lacrime spargo; io prego Amore a trasformarmi in Argo. Le tue bellezze, o vita mia, sono tante che a vagheggiarle tutte non saria con cent'occhi Argo bastante.

9. DUETTO

Damone, Clori

Io se t'amo/ Io se t'adoro tel diran lassù le stelle che di fiamme così belle fur la prima cagion coi raggi loro. queste degl'astri son l'usate tempre ; sforzarmi l'alma ad adorarti sempre.

Clori

Alla planeters goda inflytande samlas kring mitt huvud: men jag bryr mig inte längre om det, inte ens lycka bryr jag mig om, det enda jag begär är att ditt hjärta är mitt.

7. ARIA

Damone

Jag ser så många stjärnor på himlen jag önskar jag kunde se dig med lika många ögon; att endast se dig med två ögon räcker inte för att uttrycka min längtan.

8. RECITATIV

Damone

Genomdränkt av tårar ber jag Amor att förvandla mig till Argos. Din skönhet, min kära, är så ändlös – för att beundra den till fullo är Argos hundra ögon inte nog.

9. DUETT

Damone, Clori

Jag älskar dig så / Jag avgudar dig så stjärnorna i höjden säger dig att orsaken till dessa sköna lågor var deras gyllene strålar. Så är stjärnorna till sin karaktär, uppmanar min själ att alltid älska dig.

Clori

Kaikki taivaankappaleet suosivat minua, mutta minä en tarvitse niiden voimaa; en odota onnellisuutta, haluan vain, että sydämesi kuuluu minulle.

7. AARIA

Damone

Niin paljon kuin tähtiä on taivaalla, niin monin silmin haluaisin katsella sinua. Omat silmäni eivät riitä kertomaan kaipuustani.

8. RESITATIIVI

Damone

Rukoilen kyynelissäni kylpien, että Amor muuttaisi minut Argokseksi. Olet niin ihana, rakkaani, etteivät kauneuttasi palvomaan riittäisi edes Argoksen sata silmää!

9. DUETTO

Damone, Clori

Rakastan sinua / Jumaloin sinua, ja taivaan tähdet kertovat, että tämä ihana hehku rinnassani sai alkunsa niiden valosta. Taivaalliset voimat ovat säättäneet, että sieluni palvoo sinua aina.

IO. RECITATIVO

Damone

In quei volume eterni, o buoni o rei, già registrarò i fati che siano a te donati, sin che lo spirto avrò, gl'affetti miei: onde a far che non resti spenta la fiamma mia tanto gradita, asti, supplico voi duri la vita.

II. DUETTO

Damone, Clori

O stelle adorate, benigne a più mondi, qui d'anni giocondi più corsi formate: ché, se la sorte rea ci si dimostra perché amanti non siam, la colpa è vostra.

II. SINFONIA – BALLETO

IO. RECITATIV

Damone

I dessa eviga sfärer är goda och dåliga öden redan inskrivna, må alla mina känslor tillhöra dig så länge jag lever. Må min låga länge hållas vid liv, alltså ber jag er stjärnor: låt mitt liv räcka länge.

II. DUETT

Damone, Clori

O ni underbara stjärnor, som vill hela världens väl, låt dessa glädjefyllda år räcka länge: ty om ödet är emot oss för att vi älskar, är det ert fel.

II. SINFONIA – BALLETO

IO. RESITATIIVI

Damone

Ikuiseen avaruuteen on jo kirjattu kohtalosi, kova tai onnekas. Rakastan sinua niin kauan kuin hengitän. Jotta lempeni liekki ei sammuisi, anelen tähdiltä, että saisin elää kauan.

II. DUETTO

Damone, Clori

Oi te lumoavat tähdet, suopeat koko maailmalle, loistakaa elämäämme ja suokaa meille onnellisia vuosia. Sillä on teidän syytänne, jos kohtalo on meitä rakastavia vastaan.

II. SINFONIA – BALLETO

I3. TERZETTO

Contralto, tenore, basso

Chi segue / Chi fugga Cupido non trova / ritrova la pace. Quell'alma, quel cor ch'è capace d'apprender l'arene di un lido, conti le gioie / le noie e numeri i respiri / i martiri: non cape uman pensier tanta amarezza/ dolcezza, un velen / nettare della mente è la bellezza.

I4. RECITATIVO

Contralto

Chi desia di gioire e trar senza timor felici gl'anni, fugga d'Amor insidioso regno.

Tenore

A qual aspro martire, sventurato amator, non ti condanni, se a seguir l'orme sue fisi il disegno! Tolgati dall'impegno un Leandro sommerso,

Contralto

un Ateone, lacerato trofeo del fier garzone.

Soprano 1

Chi di gioir desia e vuol sempre goder l'età felice, prenda, e mi presti fede, Amor per guida.

Basso

Egli n'apre la via a' veraci dilette e qual fenice fra le dolcezze sue l'alma s'annida.

I3. TERZETT

Alt, tenor, bas

Den som följer / flyr Cupido finner inte / återfinner friden. Den själ, det hjärta som är kapabel till att räkna sig sandkornen på stranden, må räkna glädjeämnen / obehag och känna andetag / lidanden: den mänskliga tanken kan inte bära så mycket bitterhet / ljuvhet, skönheten är gift / nektar för sinnet.

I4. RECITATIV

Alt

Den som sträver efter att vara lycklig och leva ljuva är utan fruktan, må fly Amors lömska rike.

Tenor

Till så hårda plågor, olycksaliga älskare, du dig dömer, om du vandrar i dess spår! Ge upp det hela, minns den drunknande Leander,

Alt

minns Aktaion, en djärv pojke, en söndersliten trofé.

Sopran 1

Den som önskar fröjda sig och alltid njuta av lyckliga tider, tro mig – välj Amor som vägvisare.

Bas

För oss öppnar han vägen till äkta behag och som fågel Fenix finner själen ett bo i hans sötma.

I3. TERTSETTO

Altto, tenori, basso

Joka seuraa / Joka pakenee lempeä ei saa / ei enää löydä rauhaa. Se sielu, se sydän, joka pystyy laskemaan hiekansirut rannalla, laskekoon ilot / surut ja huokaukset / kärsimykset! Ihmissielu ei kykene käsitämään moista katkeruutta / ihanuutta, kauneus on mielelle myrkyä / jumalten juomaa.

I4. RESITATIIVI

Altto

Joka haluaa iloita ja elää pelotta onnellisia vuosia, vältelkään Amorin salakavalaa valtakuntaa.

Tenori

Katkeraan kärsimykseen tuomitset itsesi, onneton rakastaja, jos lähdet seuraamaan Amorin jälkiä. Luovu ajatuksesta, muista hukkuva Leandros,

Altto

Aktaion, rohkea mies, joka kunniallisena raadeltiin.

Sopraano 1

Vakuutan teille: joka haluaa iloita ja nauttia onnellisesta elämästä, ottakoon Amorin oppaakseen.

Basso

Amor avaa tien todellisiin nautintoihin ja feenikslinnun lailla sielu tekee pesän niiden ihanuuksiin.

Soprano 1, Soprano 2

La lite il ciel decida:
lascia il Sol per amar l'eterea
sfera, e per amar Giove si
cangia in fera.

15. TERZETTO

Soprano 1, Soprano 2, Basso

Grand'incanto d'una beltà,
alme querule, voi languite;
ma son balsami le ferite,
le catene son libertà:
o qual è di Cupido il laccio e'l
dardo, catena è un crine ed è
saetta un guardo.

16. RECITATIVO

Tenore

So quali sien di lui l'opre
omicide. È una sirena Amor:
canta et uccide.

Soprano 1

Cantano le sirene, e in queste
forme castigan le sirene un cor
che dorme.

Soprano 1, Basso

Perder la vita deve, né sia stu-
pore, alle voci d'Amor se dorme
un core.

17. DUETTO

Contralto, Tenore

Chi cerca farsi beato
e colmo d'ogni contento,
le masse d'oro et d'argento
non pensi chiedere al fato:
ché, per esser felice in un istante,
basta impetrar dal ciel
non farsi amante.

Sopran 1, Sopran 2

Må himlen avgöra denna tvist:
för kärlekens skull lämnade
Helios himlarna och Jupiter
förvandlade sig till ett vilddjur.

15. TERZETT

Sopran 1, Sopran 2, Bas

Skönhetens tjusning strävar
ni efter, sörjande själar; men
såren känns som balsam och
kedjorna som frihet: men
vad står Cupidos snara och
pil för? Håret är snaran och
blicken är pilen.

16. RECITATIV

Tenor

Jag känner väl hans dödliga
nycker. Amor är en siren, som
sjunger och dräper.

Sopran 1

Sirenerna sjunger, och i denna
skepnad bestraffar de ett
sovande hjärta.

Sopran 1, Bas

Livet tar slut utan förvåning
för ett hjärta som sover inför
Amors röster.

17. DUETT

Altto, Tenor

Den som söker salighet och
ett överflöd av belåtenhet,
be ej ödet om mängder
av guld och silver: vill du
bli lycklig ögonblickligen
be himlen befria dig från
kärleken.

Sopraano 1, sopraano 2

Taivas ratkaiskoon riidan:
Helios hylkäsi taivaat
voidakseen rakastaa, ja
Jupiter muuttui eläimeksi.

15. TERTSETTO

Sopraano 1, sopraano 2, basso

Kauneuden lumovoimaa
te kaipaatte, riitaisat sielut,
mutta haavat merkitsevät
balsamia, kahleet vapautta.
Vaan millaiset ovat Cupidon
ansa ja nuoli? Hius on sen
lanka, katse sen kärki.

16. RESITATIIVI

Tenori

Tiedän, miten julmasti Amor
toimii. Hän on seireeni: hän
laulaa ja tuhoaa.

Sopraano 1

Seireenit laulavat, ja sillä tavoin
ne rankaisevat nukkuvaa
sydäntä.

Sopraano 1, basso

Kuolkoon ihmettelemättä
sydän, joka ei kuule rakkau-
den ääntä.

17. DUETTO

Altto, tenori

Joka haluaa olla onnellinen
ja kaikin puolin tyytyväinen,
älköön pyytäkö kohtalolta
kultaa ja hopeaa: onnellisuu-
teen tarvitaan näet vain, että
anoo taivaalta vapautusta
rakkaudesta.

18. RECITATIVO

Basso

Quel nume sì giocondo
che sa fra i lacci suoi stringer i
numi, che con le faci sue
gl'Inferni accende;

Soprano 1

quel prodigio del mondo
che alimenta le fiamme in
grembo ai fiumi,
che coll'arsure l'universo
incende...

Contralto, Tenore

Chi fuggirlo pretende...

Soprano 2

Sono alla fuga altrui chiuse
le porte? È inevitabil colpo
Amore e Morte.

Tenore

Ma non è che l'amore e che
la morte non sia del mondo
l'ultimo de mali.

Soprano 1

Sofferenza ci vuol: questa è la
maga de' miseri mortali,
che trionfa de' cori e l'alma
appaga.

Contralto

O Ifi, disperato e miserabile,
narra la tua sventura!

Tenore

Tu che pregasti invan ninfa sì
dura, sì cruda e inesorabile,
qual premio avesti tu del tuo
servire?
Ti vide, e' l'comportò per lei
morire.

18. RECITATIV

Bas

Den gud så lekfull som kan
snärja andra gudar i sina
snaror och tända underjor-
dens lågor

Sopran 1

Det världens underverk
som kan få floder att brinna,
som med sin glöd tänder
eld på universum...

Alt, Tenor

Den som tror sig kunna fly
den...

Sopran 2

kan man fly då portarna har
stängts? Kärlekens och dö-
dens slag är oundvikliga.

Tenor

Men varken kärleken eller
döden är det värsta i världen.

Sopran 1

Lidandet är givet: hon är det
som förtrollar alla stackars
dödliga, hon jublar i hjärtan
och tillfredsställer själar.

Alt

Du olyckliga och eländiga
Ifis, berätta om din olycka!

Tenor

Du som förgäves försökte nå
den hårdhjärtade flickan,
så grym och obevklig,
vad fick väl du som tack?
Hon såg dig och döden
väntade.

18. RESITATIIVI

Basso

Tuo leikkisä jumala, joka
pitää jumalia hyppysissään
ja sytyttää helvetin lieskat,

Sopraano 1

tuo maailman ihme, joka
ruokkii liekkejä jopa jokien
sylissä, joka hehkullaan
sytyttää maailmankaikkeuden
tuleen...

Altto, tenori

Joka yrittää paeta sitä...

Sopraano 2

pääseekö hän pakoon, kun
ovet ovat kiinni? Rakkauden ja
kuoleman iskuja ei voi välttää.

Tenori

Mutta rakkaus ja kuolema
ei ole pahinta maailmassa.

Sopraano 1

On kärsittävä: se on ihmis-
raukkojen elämän taikaa.
Se rauhoittaa sydämet ja
tydyttää sielun.

Altto

Oi epätoivoinen ja kurja Ifis,
kerro epäonnestasi!

Tenori

Sinä, joka turhaan palvoit
neitoa, niin kovaa, raakaa
ja järkkymätöntä, mikä oli
palkkio palveluksestasi?
Hän näki sinut, ja se merkitsi
hänelle kuolemaa.

19. ARIA

Soprano 2

Dispersarsi è vanità:
quell'affetto
ch'è negletto,
un dì, credilo a me, si gradirà.

20. RECITATIVO

Soprano 2

Possente incantatrice è la
preghiera,
indegno è di gioir chi si dispera.

Contralto

A tal menzogna Apollo, ahi,
non consenta:
sulla paterna riva
la bella fuggitiva,
per non udire il Sol, tronco
diventa.

21. TERZETTO

Contralto, Tenore, Basso

L'amare è destino
fuggir non si può.
Nel golfo marino
il tridentato nume arse et amò.
Anzi vedrai dovunque volgi i
passi, amarsi i tronchi e inna-
morarsi i sassi.

Soprano 1, Soprano 2, Basso

Fugga por quanto sa pronto
il mortale: lo stral l'arriva e lo
raggiungon l'ale.

*Tornano a cantare
Damone e Clori*

22. SINFONIA

19. ARIA

Sopran 2

Att vara förtvivlad tjäna
ingenting till: tillgivenheten
som ofta försummas – en dag
uppskattas den, tro mig.

20. RECITATIV

Sopran 2

Hoppet är en mäktig tjuser-
ska, och den som förtvivlar är
ovärdig att glädjas.

Alt

Sådana lögner godkänner inte
Apollo: vid fädrens strand
förvandlades skönheten på
flykt till ett träd, då hon inte
ville ge sig åt honom.

21. TERZETT

Alt, Tenor, Bas

Att älska är ödet man kan
inte fly det. Även i havets
djup brann Neptunus kär-
leksläga. Och vart du än går
kommer du att se trädstam-
mar och stenar som älskar.

Sopran 1, Sopran 2, Bas

Må den dödlige fly så fort
han kan: Cupidos pilar
träffar ändå

*Damone och Clori återvänder
för att sjunga.*

22. SINFONIA

19. AARIA

Sopraano 2

Epätoivo on turhaa;
kiintymys, tuo väheksytty
tunne, palkitsee lopulta,
usko minua.

20. RESITATIIVI

Sopraano 2

Toiveikkoudessa on paljon
voimaa, epätoivoinen ei saa
iloita koskaan.

Altto

Apollo ei hyväksy moista
valhetta: rantaa pitkin juos-
tessaan ahdisteluaan paennut
neito muuttui puuksi, jotta ei
antautuisi hänelle.

21. TERTSETTO

Altto, tenori, basso

Rakkaus on kohtalomme,
sitä ei voi paeta. Meren
syvyyksissäkin Neptunus
rakasti palavasti. Missä
kuljetkin, näet kaikkialla
rakastavia puita ja kiviä.

Sopraano 1, sopraano 2, basso

Turhaan yrittää kuolevainen
paeta, Cupidon nuoli tavoit-
taa hänet kuitenkin.

*Damone ja Clori alkavat
jälleen laulaa.*

22. SINFONIA

23. RECITATIVO

Damone

Voci amorose ascolto?
Oh, fra quanti sospetti io resto
involto! Forse per tua cagion
s'odono, o Clori, qui risonar
gl'armoniosi amori?

Clori

Solo alle voci tue l'anima
accordo, ad ogn' altra armonia
l'orecchio è sordo: giuro!

Damone

Dubio non v'è, teco scherzai.
Per le notturne vie,
l'improvise armonie quivi per
tuo diporto io preparai; e tu nei
loro canti ascolta i miei sospiri,
odi i miei pianti.

I cinque riprendono la disputa.

24. ARIA

Soprano 1

Chi viva godendo
fra mille sospiri
non v'è, non vi fu.
Io solo comprendo
in grembo ai martiri
d'Amor la virtù.

25. RECITATIVO

Soprano 1

Più ch'ei mi stringe il core, io
più m'allaccio:
Io strale adoro e le catene
abbraccio.

23. RECITATIV

Damone

Hör jag kärleksfulla röster?
Så många misstankar jag bär
på! Är det för din skull,
o Clori, jag hör ljuva
kärleksklanger här?

Clori

Min själ hör endast din röst,
för allt annat slår jag dövörat
till: det svär jag!

Damone

Det tvivlar jag inte på, jag
bara retas med dig. På dessa
nattliga stigar satte jag ihop
spontana klanger för ditt
nöjes skull: och i dessa sånger,
må du höra mina suckar och
min klagan.

*Kvintetten börjar igen
argumentera.*

24. ARIA

Sopran 1

Den som lever lycklig är
inte och har ej varit i
bland tusen suckar.
Endast omgiven av
plågor förstår jag
kärlekens dygd.

25. RECITATIV

Sopran 1

Ju fastare Amor håller tag
om mitt hjärta, desto starkare
binder han mig: jag avgudar
hans pilar och omfamnar
hans bojor.

23. RESITATIIVI

Damone

Kuulenko rakastavia ääniä?
Olen niin monien epäilyjen
vallassa! Ehkä sinun vuoksesi,
Clori, täällä kaikuvat auvoiset
lemmenlaulut?

Clori

Kuulen vain sinun äänesi,
kaikelle muulle auvolle korvani
on kuuro, sen vannon!

Damone

En epäile, laskin vain
leikkiä kanssasi. Öisillä
poluilla kehittelin kaikenlaisia
sävelmiä sinun iloksesi.
Näissä lauluissa voit kuulla
huokaukseni ja itkuni.

Viisikko alkaa taas kiistellä.

24. AARIA

Sopraano 1

Joka elää nauttien ei ole,
eikä ole koskaan ollut
tuhansien huokauksien
laaksossa. Minä ymmärrän
vain kärsimysten keskellä
rakkauden arvon.

25. RESITATIIVI

Sopraano 1

Mitä julmemmin Cupido
puristaa sydäntäni, sitä vah-
vemmin kiinnyn häneen:
jumaloin hänen nuoliaan,
syleilen kahleita.

Contralto

Se decreto è de' fati
che ne gravino il piè le sue
catene, ca quei lacci incantati
il saggio invan di liberarsi
ottiene. Ma fra cotante pene
se si resiste al saettar d'Amore,
è fortuna d'un'alma e non
valore.

26. ARIA

Basso

Del nume al potere
soggiaccion le belve,
sin dentro le selve
pur s'aman le fere.

27. RECITATIVO

Basso

Ama sin l'insensibile, e non
erro: corre appresso una pietra
amante il ferro.
Ma fra quanti dolor l'uom resta
avvinto! Ah, che il mondo è
d'Amore un laberinto!

28. MADRIGALE

Soprano 1, Soprano 2, Contralto, Tenore, Basso

Stelle, voi ch'influite
in me fiamme immortali,
che in me le piaghe aprite
onde superbi van d'Amor gli
strali: voi con eterni ardori
felicitate i cori, ché, se mi date
voi ch'amante io sia, la gloria è
vostra e la ventura è mia.

Alt

Om det är ödets lag, att dessa
bojor må tynga fötterna, från
denna förtrollning må de vise
då förgäves försöka befria sig.
Om du omgiven av sådant
lidande kan motstå Amors
pilar, är det blott en slump,
men ingen merit.

26. ARIA

Bas

Inför gudarnas makt un-
derkastar sig djuren, inne i
skogen älskar de vilda djuren.

27. RECITATIV

Bas

Tro mig: även utan känslor
kan man älska, järnet begär
stenen likt en älskare. Men
så mycket lidande människan
måste bära! Amors värld är
en enda labyrint!

28. MADRIGAL

Sopran 1, Sopran 2, Alt, Tenor, Bas

Stjärnor, ni som råder över de
odödliga flammorna i mig,
ni som öppnar sår som
Amors pilar har förorsakat:
må ni evigt brinnande
stjärnor ingjuta glädje i alla
hjärtan, och om ni skänker
mig kärleken, är äran er men
lyckan min.

Altto

Jos kohtalo on määrännyt,
että kahleiden on painettava
jalkaa, viisaan on turha yrittää
vapautua niistä. Joka moisten
kipujen keskellä pystyy
välttämään Amorin nuolen,
on onnekas, mutta ansio se
ei ole.

26. AARIA

Basso

Pedotkin alistuvat tämän
jumalan voimaan, metsien sii-
meksessä eläimetkin lempivät.

27. RESITATIIVI

Basso

Tunteetonkin voi rakastaa,
uskokaa pois: rauta tavoittelee
haluamaansa kiveä. Miten
monia tuskia ihmisellä on-
kaan! Maailma on rakkauden
labyrintti!

28. MADRIGAALI

Sopraano 1, sopraano 2, altto, tenori, basso

Tähdet, jotka sytyttäneet
minuun kuolematomia liek-
kejä, jotka avaatte minussa
Amorin nuolten haavoja,
tähdet, te ikuisesti säkenöivät,
tuokaa onnea sydämiini!
Jos saan ansaitsemani
rakkauden, on kunnia teidän,
onni minun.

Foto/kuvat:

Julia Rahikka

*Graafisk design, layout /
Graafinen suunnittelu, taitto:*

Andrei Palomäki

LA
Forza
DELLE
Stelle